

Gruttosporen over het aardoppervlak

Lenny Langerveld

Sinds mei vliegen er vijftien Grutto's uit Friesland rond met een kleine zender in hun buikholte. Via deze zenders die niet meer dan 26 gram wegen - het gewicht van een dartpijlje - zullen de vogels ongeveer een jaar lang te volgen zijn in hun broedgebied Friesland en op hun pendeltochten tussen het Afrikaanse en Europese vasteland. Niet alleen de wetenschappers profiteren hiervan. De bewegingen van de Grutto's in het veld en in het luchtruim zijn voor het grote publiek toegankelijk op www.grutto.nl. Dankzij deze website en de zenders weten we dat Grutto Mokwar al moeder is geworden en dat Grutto Nijhuizum een originele nestplek heeft gevonden; hij zit namelijk ingeklemd tussen de melkfabriek van Workum en een jachthaven. Ook met Himmelum gaat het goed, dank u. Zij ontsnapte ternauwernood aan de maaimachines in polder De Flait en heeft nu een goed weidevogelgebied gevonden ten westen van Workum. Het laatste bericht dat binnenkwam voordat de deadline van De Korhaan sloot is het meest spectaculair: Skuzum is geland in de delta van de rivier de Somme! Grutto's zijn beslist niet de eerste vogels die met een zender rond vliegen. De Grauwe Kiekendieven, Purperreigers en Kleine Mantelmeeuwen gingen hen voor. Bij deze soorten wordt de zender met een soort tuigje op de rug is vastgesjord, maar de Grutto was

daar niet geschikt voor. Zo'n buitenboordzender kan namelijk de stroomlijn van de Grutto beïnvloeden en het tuigje kan gaan knellen als de vogels voor de trek heel vet worden. En dus volgde een onvrijwillige operatie in het veld. Lastig vond onderzoeker Theunis Piersma het. "Je doet een operatieve ingreep op een vogel die daar niet om heeft gevraagd. Dat doe je dus niet zonder daar eerst erg lang en goed over na te denken en te discussiëren. Uiteindelijk hebben we geconcludeerd dat ons doel dit middel heiligt. Als we weten waar de grutto's op hun trek naar en van de overwinteringsgebieden op krachten komen, kan de bescherming van deze vogels buiten Nederland beter worden opgepakt". Het implanteren van steriele zenders is voor dierenarts Mulcahy die de operaties uitvoerde, geen ongewone bezigheid. Hij plaatste sinds 1993 enkele duizenden zenders bij in totaal 34 diersoorten. Van roofvogels tot ijsberen. Maar de Grutto is wel de kleinste diersoort waarbij een implementatie nog kan worden uitgevoerd. Wat de Grutto er zelf van vindt komen we natuurlijk nooit te weten, maar zijn sporen zijn zichtbaar over het aardoppervlak, en dat is ook wat waard.

Bron: Rijksuniversiteit Groningen en www.grutto.nl